

«Alle skal med»

Arbeiderpartiets slagord fra forrige stortingsvalg står i sterk kontrast til virkeligheten for utviklingshemmede og deres familier.

TEKST
Per Johan Isdahl

PUBLISERT 7. april 2010

Debatt og kommentar

Psykologi og helse

Psykologi og helse

Debatt og kommentar

Menneskerettigheter for utviklingshemmede

Sidsel Mønstad
Psykolog og lærer

HVPI-reformen skulle gi mennesker med utviklingshemming et bedre liv. Virkeligheten ble uansett forferkende. Forfatteren skriver om hvordan det er å leve som utviklingshemmede i et samfunn som ikke er tilrettelagt for dem.

Et slags hybrid fantes primært i forbindelse med en gruppe som har så sammensatte behov

Da de store utvalgte utvalgte ble avslørt, og den enkelte utviklingshemmede ble utvalgt til sin egen kommunale, hadde mange lyst til å si nei. I tillegg ble det sagt at det ikke var noen som ville ta seg av dem. Det var en svært dårlig melding for dem som ble utvalgt.

Nå er det ikke slik at det ikke er noen som vil ta seg av dem. Det er en svært dårlig melding for dem som ble utvalgt.

Det er et stort spørsmål om det er noen som vil ta seg av dem. Det er en svært dårlig melding for dem som ble utvalgt.

Illustrasjon av et menneske som tenker på utviklingshemming. Foto: NTB

Det er et stort spørsmål om det er noen som vil ta seg av dem. Det er en svært dårlig melding for dem som ble utvalgt.

Det er et stort spørsmål om det er noen som vil ta seg av dem. Det er en svært dårlig melding for dem som ble utvalgt.

Det er et stort spørsmål om det er noen som vil ta seg av dem. Det er en svært dårlig melding for dem som ble utvalgt.

DEBATT: UTVIKLINGSHEMMEDE

I temanummeret om menneskerettigheter skrev Per Isdahl om hvordan nytenkning og ny lovgivning ga utviklingshemmede helt andre muligheter for å delta i samfunnet. I mars-nummeret pekte Sidsel Bugge Monsen på at realiteten er en helt annen. Isdahl er enig.

«Alle skal med» var et slagord fra Arbeiderpartiet ved siste stortingsvalg. Med tanke på den kommunale velferdsvirkeligheten langs fjord, på fjell og i byene, er det lett å bli kynisk når en hører dette slagordet. Bak byråkratiske formuleringer ligger helt andre realiteter for de som er avhengige av tjenestetilbudene livet igjennom. Den politisk svake borgeren kan komme dårlig ut når det er mange hensyn å ta. De pårørende som også lever under tilfeldighetenes lover, kan kjenne utrettferdighetens harme gå over i hjelpeløshetens raseri.

I mitt bokessay «Rettferdighet for utviklingshemmede» trer staten fram som forpliktet til å utvikle velferden slik at livet kan leves med verdighet. Potensialet for stabile

forhold i omsorg og opplæring og livsutfoldelse skulle baseres på øremerkede ressurser utformet på faglig grunnlag. At vi i dag står overfor et overgrepsscenario som rettsapparatet må se nærmere på, blir tydelig i Bugge Monsens kommentar i marsnummeret.

Ja, jeg beklager at jeg skrev slik at en kunne tro at tilbudene til utviklingshemmete var tilstrekkelige i dag. Det var det politiske potensialet i den radikale norske menneskerettighetsbaserte velferdslovgivningen jeg ville hylle. *Det* er en festtale verdig. I artikkelen til Bugge Mosen påpekes det kollegialt og diplomatisk at jeg tilslører strevet til familier og barn. Hun gir en beskrivelse av de planlagte kommunale manglene i tilbudene. Forvaltningen baserer seg på det hersketekniske grepet «tar du den, ja da får du ta den». I hennes analyse av situasjonen til den avhengige blir vi minnet om at livet er konkret og manglene reelle.

Takk til Bugge Mosen som minner oss om den opprinnelige solidaritetspraksisen som skapte velferden. Denne praksisen kan fortsatt utvide livsmulighetene og trygge den svakeste også som samfunnsborger ved at familiene ikke skamrødmende skal trenge å bære bevisbyrden når det gjelder å få tilbudt oljenasjonens frukter.

picedale@gmail.com

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 47, nummer 4, 2010, side

TEKST

Per Johan Isdahl, psykolog